

การสร้างเศษส่วนต่อเนื่องบางแบบในฟิลด์ค่าวิยุต

นางสาวจิตตินาถ รัตนมุง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ภาควิชาคณิตศาสตร์และวิทยาการคอมพิวเตอร์

คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2556

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5 3 7 3 8 7 8 4 2 3

CONSTRUCTION OF SOME CONTINUED FRACTIONS IN DISCRETE
VALUED FIELDS

Miss Jittinart Rattanamoong

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Mathematics

Department of Mathematics and Computer Science

Faculty of Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2013

Copyright of Chulalongkorn University

จิตตินาถ รัตนมุง : การสร้างเศษส่วนต่อเนื่องบางแบบในฟิลด์ค่าวิชุด. (CONSTRUCTION OF SOME CONTINUED FRACTIONS IN DISCRETE VALUED FIELDS) อ.ที่ปรึกษา
 วิทยานิพนธ์หลัก : ศศ.ดร.ดวงรัตน์ ไชยชนะ, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม : ศ.ดร.วิเชียร
 เลหาโกศล, 106 หน้า.

ขั้นตอนวิธีการสำหรับการเขียนแทนสมาชิกในฟิลด์ค่าวิชุดด้วยการกระจายเศษส่วนต่อเนื่อง
 ได้ถูกสร้างขึ้น มีตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า ขั้นตอนวิธีการของเรามีการกระจายเศษส่วนต่อเนื่องที่เป็นที่
 รู้จักกันดีเกือบทั้งหมดเป็นกรณีพิเศษ

เราให้เกณฑ์ในการตรวจสอบความเป็นอิสระต่อกันเชิงพีชคณิต และความเป็นอิสระต่อกันเชิง
 เส้น สำหรับสมาชิกในฟิลด์บริบูรณ์เทียบกับแวลูเอชันไพร์มแอดิก และเงื่อนไขที่เพียงพอสำหรับการ
 ตรวจสอบความเป็นอิสระต่อกันเชิงพีชคณิต และความเป็นอิสระต่อกันเชิงเส้นของคลาสที่เจาะจงของ
 การกระจายเศษส่วนต่อเนื่อง

ในส่วนสุดท้าย เราให้สูตรชัดเจนของการกระจายเศษส่วนต่อเนื่องสำหรับสมาชิกที่เกี่ยวข้อง
 กับสมาชิกเลขชี้กำลังในฟิลด์บริบูรณ์เทียบกับแวลูเอชันดีกรี เครื่องมือสำคัญที่เรียกว่า บทตั้งการพับ ที่
 ใช้ในการหาสูตรชัดเจนนี้มีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ในที่นี้เราขยายบทตั้งและได้ผลจากการ
 ประยุกต์ใช้บทตั้งเหล่านี้

ภาควิชาคณิตศาสตร์และวิทยาการคอมพิวเตอร์ ลายมือชื่อนิสิต จิตตินาถ รัตนมุง
 สาขาวิชา.....คณิตศาสตร์..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ดวงรัตน์ ไชยชนะ
 ปีการศึกษา.....2556..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม.....

5373878423 : MAJOR MATHEMATICS

KEYWORDS : DISCRETE-VALUED NON-ARCHIMEDEAN FIELDS / CONTINUED FRACTIONS / ALGEBRAIC AND LINEAR INDEPENDENCE / EXPONENTIAL ELEMENT

JITTINART RATTANAMOONG : CONSTRUCTION OF SOME CONTINUED FRACTIONS IN DISCRETE VALUED FIELDS.

ADVISOR : ASST. PROF. TUANGRAT CHAICHANA, Ph.D.,

CO-ADVISOR : PROF. VICHIAN LAOHAKOSOL, Ph.D., 106 pp.

An algorithm for constructing continued fraction expansions of elements in a discrete valued field is established. Several examples are given to show that our algorithm yields almost all known continued fraction expansions as special cases.

We derive criteria for algebraic and linear independence of elements in the function field with respect to a prime-adic valuation and sufficient conditions for algebraic and linear independence of certain classes of continued fraction expansions.

In the last part, we give explicit formulae for continued fraction expansions of some elements related to the exponential element in the function field with respect to the degree valuation. The main tool called the Folding Lemma, used in the construction of such explicit formulae is of major interest. Here we generalize this lemma and derive several applications.

Department : Mathematics and Computer Science Student's Signature: *J. Rattanamoong*
 Field of Study : Mathematics Advisor's Signature: *T. Chaichana*
 Academic Year : 2013 Co-advisor's Signature: *V. Laohakosol*

ACKNOWLEDGEMENTS

I would like to express my sincere gratitude to Assistant Professor Dr. Tuan-grat Chaichana, my thesis advisor, and Professor Dr. Vichian Laohakosol, my thesis co-advisor, for their invaluable comments, suggestions and consistent encouragement throughout the preparing and writing this thesis. Without their constructive suggestions and knowledgeable guidance in this study, this research would never have successfully been completed. Sincere thanks and deep appreciation are also extended to Associate Professor Dr. Ajchara Harnchoowong, the chairman, Associate Professor Dr. Yotsanan Meeemark, Dr. Ouamporn Phuk-suwan and Assistant Professor Dr. Narakorn Kanasri, the committee members, for their comments and suggestions. Also, I thank all teachers who have taught me all along.

I am also grateful to the Development and Promotion of Science and Technology Talents Project (DPST) for providing me support throughout my graduate study.

Finally, I would like to express my greatly gratitude to my family for their love and encouragement during my study.

CONTENTS

	page
ABSTRACT IN THAI	iv
ABSTRACT IN ENGLISH	v
ACKNOWLEDGEMENTS	vi
CONTENTS	vii
NOTATION	ix
CHAPTER	
I INTRODUCTION AND PRELIMINARIES	1
1.1 Introduction	1
1.2 Preliminaries	2
1.2.1 Valuation	2
1.2.2 Continued fraction expansions	7
II GENERALIZED CONTINUED FRACTION EXPANSIONS	9
2.1 Algorithm	9
2.2 Examples	17
III INDEPENDENCE	24
3.1 Criteria	24
3.2 Applications	32
3.2.1 The π -adic Ruban continued fraction expansion	37
3.2.2 The π -adic Schneider continued fraction expansion	42
IV EXPLICIT CONTINUED FRACTION EXPANSIONS	49
4.1 Notation and preliminaries	49
4.2 Main results	52

	page
4.2.1 Partition 1	60
4.2.2 Partition 2	63
4.2.3 Partition 3	66
V FOLDED CONTINUED FRACTION EXPANSIONS	76
5.1 A generalized Folding Lemma	76
5.2 A generalized 3-tier Folding Lemma	79
5.3 Applications	91
5.3.1 Two-fold continued fraction expansion of type 1	91
5.3.2 Two-fold continued fraction expansion of type 3	91
5.3.3 Two-fold continued fraction expansion of type 4	98
5.3.4 Three-fold continued fraction expansion of type 13	98
REFERENCES	103
VITA	106

NOTATION

$\mathbb{N}$	the set of natural numbers
$\mathbb{Z}$	the set of integers
$\mathbb{Q}$	the set of rational numbers
$\mathbb{R}$	the set of real numbers
$\mathbb{N}_{\geq 2}$	the set of natural numbers greater than or equal to two
$\mathbb{R}_{\geq 1}$	the set of real numbers greater than or equal to one
K	a complete field
$ \cdot $	a valuation
S	the set of all head parts
$\mathcal{O}$	a ring of integers
$\mathcal{P}$	the unique maximal ideal of $\mathcal{O}$
$\mathcal{O}/\mathcal{P}$	a residue class field
$\mathcal{A}$	a set of representatives of $\mathcal{O}/\mathcal{P}$
p	a rational prime
$\mathbb{Q}_p$	the field of p -adic numbers
$ \cdot _p$	the p -adic valuation
$\mathbb{Z}_p$	the ring of p -adic integers
F	a field
$F[x]$	the ring of polynomials over F
$F(x)$	the field of rational functions over F
$ \cdot _{\infty}$	the degree valuation
$F((x^{-1}))$	the completion of $F(x)$ with respect to $ \cdot _{\infty}$
$\pi(x)$	a monic irreducible polynomial of $F[x]$
$ \cdot _{\pi}$	the π -adic valuation
$F((\pi(x)))$	the field of all formal Laurent series in $\pi(x)$
$F[[\pi(x)]]$	the ring of π -adic integers

$a_0 + \frac{b_1}{a_1 +} \frac{b_2}{a_2 +} \frac{b_3}{a_3 +} \dots$	a non-regular continued fraction expansion
$[a_0; b_1, a_1; b_2, a_2; b_3, a_3; \dots]$	a non-regular continued fraction expansion
$\frac{C_n}{D_n} = a_0 + \frac{b_1}{a_1 +} \frac{b_2}{a_2 +} \dots \frac{b_n}{a_n}$	the nth convergent
$\frac{C_n}{D_n} = [a_0; b_1, a_1; b_2, a_2; \dots; b_n, a_n]$	the nth convergent
$\vec{X}_n$	the word $a_1, a_2, \dots, a_n$
$-\vec{X}_n$	the word $-a_1, -a_2, \dots, -a_n$
$\overleftarrow{X}_n$	the word $a_n, \dots, a_2, a_1$
$[a_0; \vec{X}_n]$	the continued fraction expansion $[a_0; a_1, a_2, \dots, a_n]$ having word $\vec{X}_n$ as its digits